

2017. III. hírlevél

Tartalom

- 1 Bevezető
- 2 Jogszabályváltozások
- 3 Az új szintetikus szerek lefoglalásainak alakulása
- 4 Új hatóanyagok a lefoglalásokban

Bevezető

Idei harmadik hírlevelünkben összefoglaljuk a kábítószerekre és új pszichoaktív anyagokra vonatkozó, 2016 végétől bekövetkezett főbb jogszabályváltozásokat.

Bemutatjuk a lefoglalt klasszikus kábítószeres és új szintetikus szerek vizsgálati eredményei alapján kirajzolódó hazai tendenciákat, kiemelve a piacon domináló szintetikus kannabinoidoknál és katinon-származékoknál tapasztalható változásokat. Ezek mellett beszámolunk öt, eddig hazánkban korábban még le nem foglalt hatóanyag megjelenéséről.

A hírlevelek és riasztások továbbra is elérhetők az Intézet régi, jelenleg még üzemelő honlapján (www.bszki.hu), illetve megtalálhatók az NSZKK új honlapján, a www.nszkk.gov.hu oldalon.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a feketepiaci kábítószer-készítmények hatóanyag-tartalmának alakulását összefoglaló, 2016. évi adatokkal kibővített táblázatunkat közzétettük az NSZKK honlapján a Droghelyzet/Hatóanyagtartalom menüpont alatt, illetve közvetlenül a <http://nszkk.gov.hu/droghelyzet/hatoanyagtartalom> címen.

A hírleveleket a feliratkozott szakemberek részére megjelenéskor automatikusan megküldjük. A feliratkozási szándékot a drug.b@nszkk.gov.hu levélcímen kérjük jelezni.

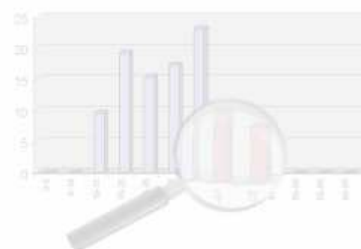
Dr. Nagy Júlia
főtanácsos, igazgató
Nemzeti Szakértői és Kutató Központ
Kábítószervizsgáló Szakértői Intézet

Jogszabályváltozások

2016 második felében és 2017-ben is több, a területet érintő jogszabályváltozás történt: módosításra került a Büntetőtörvénykönyv, az Emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről szóló 2005. évi XCV. törvény és az Új pszichoaktív anyaggá minősített anyagokról vagy vegyületcsoportokról szóló 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet is.

Hatálybalépés időpontja	Változás
2016. december 25.	<p>M A G Y A R K Ö Z L Ö N Y • 2016. évi 213. szám</p> <p>Bővült az új pszichoaktív anyagnak minősülő vegyületek listája, az Európában megjelent 13 fentanil-származék mellett további 5 vegyület került fel az 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet 1. mellékletének ötös pontjába:</p> <p><i>4-fluoromethylphenidate</i> <i>4-methylmethylphenidate</i> <i>CUMYL-5F-P7AICA</i> <i>ethylnaphtidate</i> <i>flubromazolam</i></p>
2017. január 1.	<p>M A G Y A R K Ö Z L Ö N Y • 2016. évi 209. szám</p> <p>Eddig az új pszichoaktív anyagok ötödik, egyedi listáján szereplő vegyületek közül 13 került be a gyógyszertervény mellékletének A) jegyzékébe (azaz ettől kezdve büntetőjogilag kábítószernek minősülnek):</p> <p><i>3,4-CTMP; 3F-phenmetrazine; 4-benzilpiperidin; A-836,339; alfa-PBT; difenidin; diclazepam; EG-018; meftetramin; MXP; N-(2-methoxyethyl)-N-(1-methylethyl)-2-(1-pentyl-1H-indol-3-yl)-4-thiazol-methanamine; N,N-diethyl-2-(1-pentyl-1H-indol-3-yl)-4-thiazol-methanamine; nitrakain</i></p>

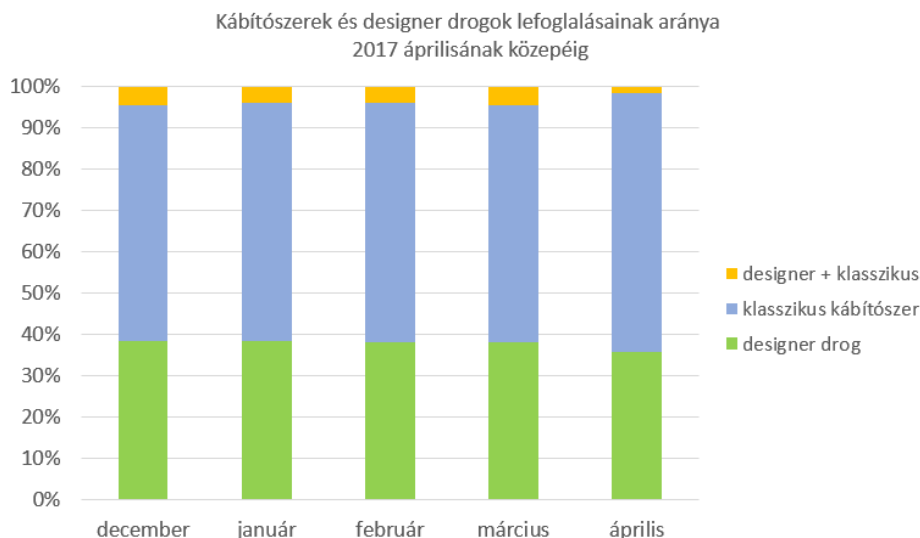

<p>2017. május 5.</p>	<p>M A G Y A R K Ö Z L Ö N Y • 2017. évi 64. szám A 6/2017. (V. 2.) EMMI rendelet szerint az 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet a következő képpen változik:</p> <p>Generikus kémiai leírások módosítása</p> <p>Az 1. melléklet 1.20. pont 1.20.3. pontjának módosításával az indol-3-karboxamid és az indazol-3-karboxamid valin-, 3-metilvalin-, fenilalanin-etilészter típusú szintetikus kannabinoidok is új pszichoaktív anyagnak minősülnek (pl. EMB-FUBINACA) a korábban már új pszichoaktív anyagnak minősülő metilészter-származékok mellett.</p> <p>Az 1. melléklet 4a. ponttal egészült ki. A módosítással az Európában jelenleg leggyakrabban előforduló fentanil-származékok generikus leírása és új pszichoaktív anyaggá minősítése valósul meg. A korábban nevesítve listára került fentanil-származékok közül 11 darabra érvényes a generikus leírás, így ezek a fentanil-származékok lekerülnek az 1. melléklet 5. pontjáról.</p> <p>Nevesített lista bővítése</p> <p>Egyedileg, nevesítve került felvételre a Flubromazepam és az U47700 elnevezésű vegyület is.</p>
<p>2017. május 23.</p>	<p>M A G Y A R K Ö Z L Ö N Y • 2017. évi 69. szám A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény módosításával, illetve a 2017. május 23-tól hatályos Btk. 184/D. § (2) alapján, a Btk. 184-184/C.§ alkalmazásában az új pszichoaktív anyag csekély mennyiségű, ha annak tiszta hatóanyag-tartalma a 2 gramm mennyiséget nem haladja meg. 2014. január 1-től 2017. május 23-ig ez az érték 10 gramm volt.</p>
<p>A 2017. évi LXXI. törvény kihirdette az Egységes Kábítószer Egyezmény módosítását:</p>	
<p>2017. július 1.</p>	<p>M A G Y A R K Ö Z L Ö N Y • 2017. évi 92. szám Az Egyesült Nemzetek Kábítószer Bizottsága 2016. március 18-án elfogadott 59/1 számú határozatában foglalt módosítás kötelező hatályának elismerése.</p> <p>„59/1 sz. határozat Az acetylfentanyl felvétele az 1972. évi Jegyzőkönyvvel módosított és kiegészített 1961. évi Egységes Kábítószer Egyezmény I. és IV. jegyzékébe.</p>

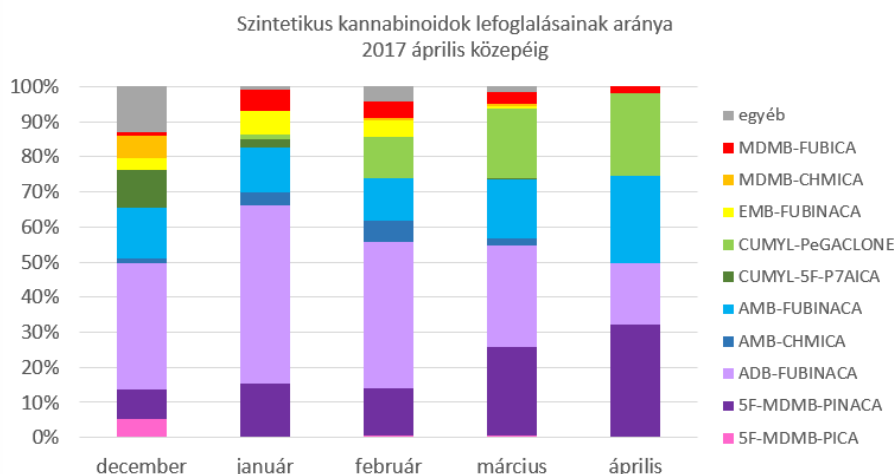
Az új szintetikus szerek lefoglalásainak alakulása

Tapasztalataink alapján, az utóbbi években a klasszikus kábítószeres jellemzően a fesztivál-időszakban fordulnak elő nagyobb arányban a lefoglalásokban. A 2017. április közepéig feldolgozott adatok azonban azt mutatják, hogy az új szintetikus szerek aránya a fesztivál-időszak elmúltával is jóval 50 % alatt maradt.

Szintetikus kannabinoidok

A vizsgált időszakban változások történtek egyes kannabinoidok jogállásában. 2016. december 25-től a CUMYL-5F-P7AICA új pszichoaktív anyagnak minősül, illetve 2017. január 1-től az A-836,339 az EG-018, az N-(2-Methoxyethyl)-N-(1-methylethyl)-2-(1-pentyl-1H-indol-3-yl)-4-thiazol-methanamine és az N,N-Diethyl-2-(1-pentyl-1H-indol-3-yl)-4-thiazol-methanamine kábítószer-listára került.

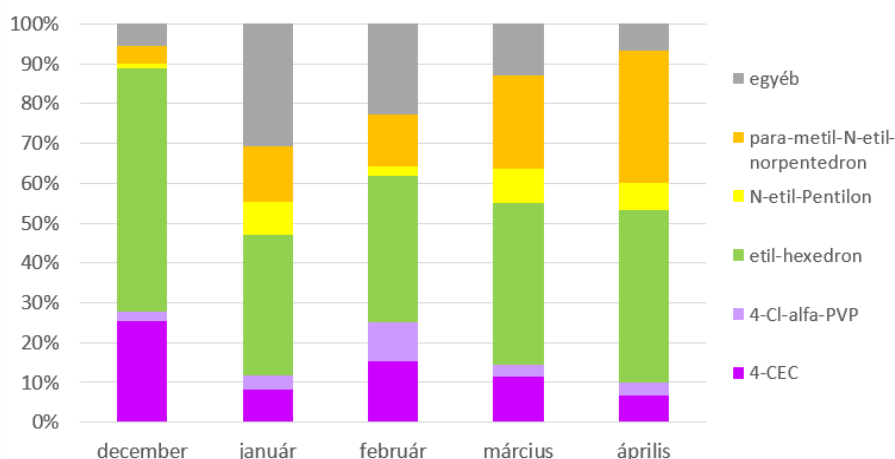
A CUMYL-5F-P7AICA először 2016 júliusában jelent meg a lefoglalásokban, aránya decemberben már elérte a 10 %-ot, azonban a listára kerülést követően gyorsan eltűnt a piacról. Helyét a vizsgált időszakban még legálisnak számító CUMYL-PeGACLONE vette át, melynek aránya az április közepéig feldolgozott adatok alapján már megközelítette a 25 %-ot. A vegyület

szeptember 28-tól került fel az új pszichoaktív anyagok jegyzékére. Az ADB-FUBINACA januárban még mindig a legtöbb esetben lefoglalt szintetikus kannabinoid volt, azonban aránya fokozatosan csökkent. Áprilisban már csak négy szintetikus kannabinoidot azonosítottunk a „herbál” néven közismert készítmények túlnyomó többségében: az új pszichoaktív anyagnak minősülő AMB-FUBINACA, 5F-MDMB-PINACA, a tavasszal még nem ellenőrzött anyagnak számító CUMYL-PeGACLONE és a kábítószernek minősülő ADB-FUBINACA fantázianevű vegyületeket.

Katinon-származékok

A vizsgált időszakban zömmel új pszichoaktív anyagnak minősülő katinonok fordultak elő a lefoglalásokban. Ezek közül az etil-hexedron a legnagyobb arányban lefoglalt vegyület, bár a decemberi statisztikákhoz képest az előfordulási aránya jelentősen csökkent. A 4-CEC is egyre kisebb arányban fordult elő a lefoglalásokban, viszont a para-metil-N-etil-norpentedron egyre inkább jelentős szereplője volt a „kristály”-piacnak.

Katinonok lefoglalásainak aránya 2017 április közepéig

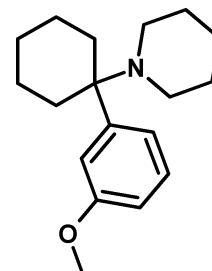
Új hatóanyagok a lefoglalásokban

A következő vegyületek a magyarországi lefoglalásuk és beazonosításuk előtt már szerepeltek az Új Drogok Európai Adatbázisában (EDND).

Arilciklohexilamin vegyületcsalád

3MeO-PCP

A 3MeO-PCP (1-[1-(3-methoxyphenyl)cyclohexyl]piperidine) (1. ábra) a ketaminhoz hasonló kémiai szerkezetű, disszociatív anesztéziát kiváltó vegyület.¹ A Btk. alkalmazásában, a 459.§ (1) 18. alapján kábítószernek minősül. Hazánkban 2017 márciusában jelent meg először a lefoglalt anyagok között. Az arilciklohexilaminok ritka vegyületek, Európában eddig hat ilyen molekula megjelenését regisztrálták (3MeO-PCP, 4-MeO-PCP, 3-MeO-PCE, Methoxetamine, PCP, Ketamine). A 3MeO-PCP molekulát Harald Maddox és munkatársai említik először egy 1956-ban megjelent publikációjukban, több PCP-analóggal együtt.²

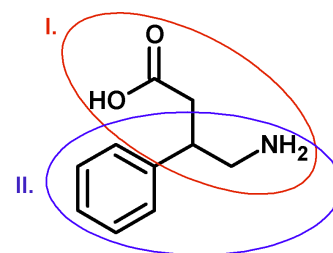

1. ábra

Fenetilamin vegyületcsalád

Fenibut

Az illegális piacon ritkán jelennek meg GABA analógok, az egyik legismertebb közülük a GHB (γ hydroxybutyric acid). 2016-ban fehér por formában lefoglalt fenibut (4-amino-3-phenylbutanoic acid) (2. ábra), a GABA fenilszubsztituált változata (I.). Kémiai szerkezete alapján tekinthető 1-es helyzetben szubsztituált fenetilamin-származéknak is (II.). Európában 2012-ben elsőként Svédország adott jelentést a fenibut észleléséről. Az 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet alapján nem minősül új pszichoaktív anyagnak. A fenibut GABA receptor agonista, anxiolitikus (szorongásoldó) és nootropikus (kognitív képesség fejlesztő) hatású szer, melyet a hatvanas évek elején Perekalin és munkatársai fejlesztették ki a Szovjetunióban.³ A hetvenes évek végén szabadalmaztatták a gyártását.⁴ Nyugtató hatású, stresszoldó gyógyszerként Oroszországban jelenleg is forgalomban van.

2. ábra

¹ Morris, Hamilton, és Jason Wallach. „From PCP to MXE: a comprehensive review of the non-medical use of dissociative drugs”. *Drug Testing and Analysis* 6, sz. 7–8 (2014): 614–32. doi:10.1002/dta.1620.

² Maddox, V Harold, Erik F. Godefroi, és Robert F. Parcell. „The Synthesis of Phencyclidine and Other 1-Arylcyclohexylamines”. *Journal of Medicinal Chemistry* 8, sz. 2 (1965. március 1.):230–235. doi:10.1021/jm00326a019.

³ Lapin II., Phenibut (beta-phenyl-GABA): a tranquilizer and nootropic drug, *CNS Drug Rev.* 2001 Winter;7(4):471-481.

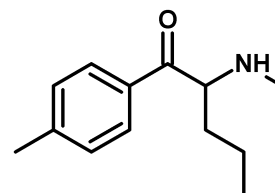
⁴ Perekalin, V. V., A. S. Sopova, M. M. Zobacheva, R. Y. Spunde, U. Y. Mikstais, és M. P. Silaya. Process for producing β -phenyl- γ -amino butyric acid hydrochloride. Google Patents, 1976. <http://www.google.com.pg/patents/US3947492>.

Katinon vegyületcsalád

Az alábbiakban említett vegyületek mindegyike az 55/2014. (XII. 30.) EMMI rendelet 2. pontja alapján új pszichoaktív anyagnak minősül.

4-Metil-pentadron

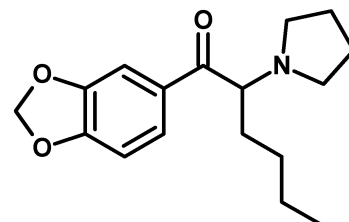
A 4-metil-pentadron vagy 4-MDP (2-(methylamino)-1-(4-methylphenyl)pentan-1-one) először az interneten forgalmazott illegális szerek között jelent meg 2013-ban mint új stimuláns (3. ábra). A szerkezetvizsgálatok bebizonyították, hogy a neve alapján is sejthető para-helyzetben metilszubsztituált fenilcsoportot tartalmazó pentadron-származék a piacra került molekula.⁵ Hazánkban 2016-ban foglaltak le először olyan fehér színű port, melyből 4-metil-pentadron volt azonosítható.

3. ábra

MDPHP

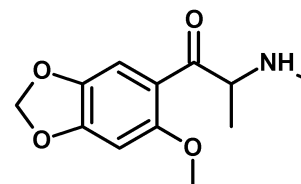
Az MDPHP (1-(1,3-benzodioxol-5-yl)-2-pyrrolidin-1-yl-hexan-1-one) (4. ábra), a már ismert MDPV egyel több metilén csoportot tartalmazó homológja. Magyarországon 2016-ban került lefoglalásra, mint fehér színű por hatóanyaga.

4. ábra

N-Me-bk-MMDA-2

Az N-Me-bk-MMDA-2 vagy 2-A1MP (1-(6-methoxy-1,3-benzodioxol-5-yl)-2-(methylamino)propan-1-one) (5. ábra) az N-Me-MMDA-2 keton analógja. Alexander Shulgin szintetizálta az N-Me-MMDA-2 molekulát, majd tesztelte hatását.⁶ Magyarországon 2016-ban sikerült azonosítani, egy lefoglalt fehér por hatóanyagaként.

5. ábra

⁵ Hamby, Danielle, Annessa Burnett, Michael Jablonsky, Brendan Twamley, Pierce V. Kavanagh, és Elizabeth A. Gardner. „Identification of 2-(ethylamino)-1-(4-methylphenyl)-1-pentanone (4-MEAP), a New “Legal High” Sold by an Internet Vendor as 4-Methyl Pentadron”. *Journal of Forensic Sciences* 60, sz. 3 (2015): 721–26. doi:10.1111/1556-4029.12712.

⁶ Shulgin, Alexander, és Ann Shulgin. *Pihkal: A Chemical Love Story*. 1. ed., 3. print. Berkeley, Calif: Transform Press, 1995.